

of historical and cultural heritage of Ukraine. Views on the postage stamp as a historical pictorial source, through which the historical, national and cultural memory of people is fixed, are revealed.

A review of the prerequisites for the scientific study of postage stamps in the field of humanities shows them as unique representatives of the national historical and cultural environment.

The significance of addressing the issue of scientific study of postage stamps (philately) as a carrier of cultural and historical heritage is observed in the context of historical, philosophical, cultural and art studies. The practical value of the research is concentrated in the circles of collectors, profile museums of the post office, in archival funds, which keep general, documentary collections of postage stamps. In the process of the research, new research-interdisciplinary direct connections have emerged, which reveal aspects of philately from the point of view of psychology and philosophy. Taking into account all the achievements of interdisciplinary research, we consider historical explorations of preservation and translation of the historical and cultural heritage of Ukraine on postage stamps important and promising in the context of scientific and theoretical as well as empirical and applied Heritage Studies.

All the above leads us to determine the purpose of the study, which can be described as identifying the conceptual foundations of the postage stamp not only as an independent object of cultural heritage, but also understanding the process of coding Ukraine's sovereignty at different stages of statehood developing the postage stamp as a carrier of the historical and cultural heritage of the nation and the state.

Scientific prospects for further elaboration of this topic in general and in its system-forming elements in particular are seen in the need to increase the importance of further scientific study of cultural heritage of Ukraine through the prism of postal miniature, where the object of study focuses on revealing the concepts and the practice of philately in stamp publishing cultural environment.

Key words: *historical and cultural heritage, postage stamp, collecting, the study of stamps, Heritage Studies.*

УДК 7.038.6

І. В. Петрова

ІДЕНТИФІКАЦІЯ МЕТАМОДЕРНІЗМУ ЯК КУЛЬТУРНОЇ ПРАКТИКИ

У статті здійснено спробу розкрити особливості культурних практик епохи метамодернізму, виявити їхні основоположні ознаки; обґрунтувати особливості участі та співпереживання людини в культуротворчому процесі сучасності. Основу методології наукової розвідки склав культурологічний підхід, який дозволив обґрунтувати інтертекстуальність сучасних культурних практик у контексті метамодернізму; проаналізувати сприйняття людиною культурних змін та тих соціально-культурних переживань, що означені метамодерністами поняттям «осциляція»; «прочитати» значимі положення метамодернізму в контексті релевантності потреб сьогодення.

Ключові слова: *метамодернізм, культурологія, культурні практики, осциляція, сучасність, постмодернізм, модернізм.*

DOI 10.34079/2226-2830-2020-10-20-67-77

Актуальність дослідження. XXI ст. відзначено переусвідомленням наявних культурологічних концепцій, виникненням та розвитком нових. Методом опису сучасних культурно-ідеологічних паттернів є метамодернізм, який намагається пояснити (або творити нові) нарративні стратегії культури та мистецтва. Він представлений різними рухами, образами, авангардними трендами (неоромантизм, пост-інтернет, пост-іронія, конструктивна участь, новий матеріалізм тощо) й, намагаючись віднайти сенс та глибину культури, піднімається *над* модерністичною серйозністю та постмодерністичною іронією, коливається *між* істинним ентузіазмом модерну та «байдужою іронією, поверховістю та беззмістовністю постмодерну» (Морозов, 2019, с.238-249); розпочинається *після* знівельованих «історичності, афекту та глибини» постмодерну (Вермюлен и Аккер, 2016; Аккер и Вермюлен, 2019; Bunnell, 2015; Freinacht, 2017; Turnen, 2015; Turner, 2011). Розуміння й відповідне сприйняття структур метамодернізму дозволить орієнтуватися в метамодерністичних творах культури та мистецтва, а також культурних практиках, які можуть видатися несприйнятливими для непідготовленого споживача.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Метамодерн як особливий історичний етап розвитку культури (О. Думітреску, Г. Фрайнахт, Т. Вермюлен та Р. ван ден Аккер, Х. Морару), констатує кардинальні зміни сучасного світу культури («Metamodernism Historicity, affect and depth after postmodernism»), формуючи «глобальну ментальну парадигму» (Н. Хрущова). Закономірно, що поняття «метамодерн» та «метамодернізм» починає активно використовуватись не лише культурологами, але й філософами, архітекторами, істориками, психологами, урбаністами: А. Кірбі («The Death of Postmodernism And Beyond», «Digimodernism: How New Technologies Dismantle the Postmodern and Reconfigure Our Culture»), Р. Ешельман («Performatism, or the End of Postmodernism»), С. Берн («Jonathan Franzen at the End of Postmodernism»), М.К. Холланд («Succeeding Postmodernism: Language and Humanism in Contemporary American Literature»), Г. Фрайнахт «The Listening Society: A Metamodern Guide to Politics», Л. Тьорнер («Metamodernism: A Brief Introduction»), Dumitrescu A. (Metamodernism in art: Oscillation vs integration and interconnections).

У вітчизняній гуманітаристиці наукові дослідження, присвячені аналізу метамодернізму як теоретичній рефлексії та культурній практиці, практично відсутні (виняток становлять хіба що поодинокі праці Дроздовського, Лютого, Мірошніченка та ін.). Тому **метою наукової розвідки** є опис сутності та аналіз структури метамодернізму як тенденції сучасності в контексті культурних практик.

Виклад основного матеріалу. Задля розкриття специфіки метамодернізму як культурної практики, що претендує не лише змінити постмодерн, але й стати домінуючим культурним трендом, видається доцільним виявити стрижневі ознаки метамодернізму. З точки зору Вермюлена та ван ден Аккера, метамодернізм відрізняють від інших теоретичних концепцій (не тільки модерну чи постмодерну, але й постпостмодерну, діджимодерну, космодерну, перформатизму тощо) наївність, серйозність та щирість, які усукупнено терміном «структура чуттєвості» (Вермюлен и Аккер, 2016; Аккер и Вермюлен, 2019).

У цьому контексті нашу увагу привернула праця Х. Фрайнахта (Freinacht, 2017), у якій розглядаються характерні особливості світобачення метамодерніста, його сприйняття світу.

1. An awareness of allergies. Усвідомлення алергії як неконтрольованої негативної емоційної реакції (гніву, незадоволення, ненависті) на якусь ідею, концепцію, явище чи

певну людину. Метамодерніст здатен розуміти свої емоції та тримати їх під контролем, пам'ятаючи про упередженість мозку й розуміючи, що людська емоційність не ґрунтується на стовідсотковій правді. Усвідомлення відповідальності за свої думки, свій розум, свою «істинність», розуміння певної суб'єктивності, притаманної їм, дозволяє метамодерністу формулювати неупереджені судження та здійснювати об'єктивний, ґрунтовний аналіз суспільних процесів.

2. *A belief in development and progress.* Віра у розвиток і прогрес. Якщо особа негативно реагує на прогресивні концепції розвитку й щиро переконана у тому, що їхні наслідки будуть негативними, така людина є, ймовірно, постмодерністом. Якщо ж особу дратує акцентування уваги на недоліках та тій потенційній шкоді, що буде заподієна суспільству внаслідок упровадження у життя нових технологічних розробок, така людина має модерністичне бачення (Freinacht, 2017; Freinacht, 2015a; Freinacht, 2015c)

Натомість, метамодерністичне мислення ґрунтується на спробі передбачити наслідки технічного прогресу; зрозуміти, що будь-які технологічні зміни мають і недоліки, й позитиви, проте є неминучими; усвідомити, що культурний та технологічний розвиток взаємообумовлені, а людина здатна (й повинна) бути відповідальною за свої дії.

3. *An understanding of hierarchies.* Розуміння та сприйняття ієрархії як необхідної структури, здатної упорядкувати сутності у логічні системи та змістові наративи з урахуванням їхнього етичного обґрунтування. Метамодерніст, сприймаючи ієрархію як надійну одиницю аналізу, не закликає до повернення старих домінуючих ієрархій (расових, класових, соціальних, релігійних, статевих тощо), але намагається встановити ієрархію, насичену етичними цінностями. «Якщо ми розуміємо, що люди протилежних переконань не просто помиляються, а думають відповідно до певних етапів розвитку ... відмінних від наших ... тоді нам легше зрозуміти нашу незгоду й, таким чином, бути здатними до вирішення конфліктів» (Freinacht, 2017).

4. *Aiming at reconstruction.* Націленість на реконструкцію. Метамодерністичний контент полягає у тому, що деконструкцію варто змінити на реконструкцію, адже «...мета метамодернізму зводиться до створення – шляхом об'єднання усіх відомих знань та мудрості – грандіозного наративу» (Freinacht, 2017). При цьому метамодерніст усвідомлює нескінченність цього бажання й розуміє, що єдиним досяжним синтезом може бути протосинтез, який підлягатиме постійній критиці й завжди матиме певні недоліки. Метамодерне мислення не обмежується традиційною антитезою, а намагається віднайти реальні пояснення світу за межами горизонту, не боячись власної вразливості та помилок. Як влучно зазначили Вермюйлен та ван ден Аккер, долею людини метамодерну є бажання досягнути горизонтів, які неперервно від неї віддаляються (Вермюйлен и Аккер, 2016).

5. *Thinking «Both-And».* Мислення «обидва І». Важливим способом нівелювання або усунення опозиційності є «і те, й інше». Цей інструмент творення нового наративу є не лише серединним шляхом між протилежними полюсами або можливістю досягнення компромісу – це здатність синтезувати наявні суперечності й вибудовувати нові системи. «Об'єктивна наука чи суб'єктивна герменевтика? Обидва «І». Спадщина чи навколишнє середовище? Обидва «І». Біологічний детермінізм чи культурна адаптація? Обидва «І» (Freinacht, 2017). Як влучно зазначено у одній із статей, присвячених метамодернізму: «Ви можете читати Достоєвського й серйозно слухати Кіркорова, любити сагу «Сутінки» та музику Чайковського. Ви все це любите не лише чесно, але й з іронією. Завдяки цим новим відчуттям ми можемо не обмежувати себе великими метанаративами, а шукати власну мету» (Чертков. 2018).

Метамодернізм наявний та, водночас, контекстуально відмінний, у різних мистецьких стилях і жанрах, культурницьких напрямках і дискурсах. «Класичними» метамодерністичними прикладами вважаються культурні тексти Ш. Лабафа, Н.С. Рьонкьо та Л. Тьорнера («Take Me Anywhere», «Touch my soul», «I am sorry», «I am not famous anymore», інші); мистецькі твори О. Еліасона, Дж. Тарелла, К. Енгмана, Г. Крюдсона, Д. Торпа, К. Донечі, Р. Кьяртанссона, А. Міллера; літературні відкриття Р.Боланьо, Х. Мураками, Д.Ф. Воллеса, С. Роггенбака, З. Сміта, Ж.Д. Вагнер, С. Коллінз; кінематографічні стрічки режисерів В. Андерсона («Moonrise Kingdom»), М. Гондрі («Eternal Sunshine of the Spotless Mind», «La science des rêves», «L'Écume des jours»), Д. Лінча («Blue Velvet») та інші.

Серед вище зазначених прикладів необхідно звернути увагу на перформанс голлівудського актора та режисера Ш. Лабафа, який привернув увагу громадськості, з'явившись на червоній доріжці Берлінського кінофестивалю з картонним пакетом на голові (з написом «I am not famous anymore»). І хоча публіка сприйняла перформанс доволі неоднозначно, саме цей мистецький акт слугує потужним маркером початку «метамодерної ери». Метою акції стала спроба у самоствердженні людини, яка намагається, не зважаючи на жорстку систему голлівудського кінематографа, бути незалежною у своїх творчих починаннях та життєвих задумах. Дж. Франко сприймає подібні проекти як акти повстання проти індустрії, адже остання «практично примушує акторів ідентифікувати себе із своїм персонажем... Будь-який митець, незалежно від сфери діяльності, можу відчутти дистанцію між своїм істинним «я» та своєю публічною персоною та право сказати: «Я не лише те, що ви про мене думаєте» (Franco, 2014).

З іменами Ш. Лабафа, Л. Тьорнера та Н. Рьонкьо пов'язаний метамодерністичний арт-проект «Take Me Anywhere» (США), родзинкою якого стало визначення водіями, які зголошувалося підвезти митців, наступного місцепризначення. Суспільний резонанс мистецьких проектів творчої трійки («Take Me Anywhere», «Touch my soul», «I am sorry», «I am not famous anymore», інші) пояснюється спробами викликати у громадськості почуття наївності та довіри (Дубова, 2019).

Схожу мету мають мистецькі «технообрази» датсько-ісландського художника О. Еліасона («Beauty», «The Room for one colour», «Lava floor», «The mediated motion», «The Weather Project», «Olafur Eliasson's Waterfalls», інші) та американського митця Дж. Тарелла («Skyspace»), які, використовуючи колір, світло, воду, простір, мильні бульбашки, райдугу, ряску, дерево, відкривають нові можливості на шляху сприйняття дійсності та отримання візуального досвіду. Штучно створені природні інсталяції у замкненому приміщенні мають на меті нагадати людині про її відповідальність перед навколишнім середовищем, собою та іншими; мотивують до активної громадянської позиції та розуміння причинно-наслідкових зв'язків між думками та діями. Знаково, що такі роботи О. Еліасона як «Сад із обсидіану» та «Хвиляста стеля» було створено спеціально для київської виставки «Твоє емоційне майбутнє» (2011). Будучи за змістовим насиченням діаметрально протилежними, вони ніби закликають: «недостатньо покладатися на системи, догми, маніфести і політичні ідеології як засоби співіснування в цьому світі. У майбутньому ми також повинні покладатися й на інші речі – співчуття, чуттєвість, співпереживання та фундаментальні ідеї взаємодії людей» (Шнайдер, 2011). Питання про міжособистісні відносини постає й у роботі «Твій сліпий рух». О. Еліасон її цільове спрямування резюмує так: «У цій туманній роботі ви спочатку зустрічаєте тільки себе ... Ви запитуєте себе: Як мені зорієнтуватися? Дуже швидко ви знаходите в собі достатньо впевненості, щоб рухатися вперед, але згодом дотримання дистанції від решти людей стає головним Вашим завданням...» (Шнайдер, 2011).

Свою креативність та мистецьке життя присвятив творенню закритого «небесного простору» та вивченню впливу світлових інсталяцій на сприйняття людини й Дж. Таррелл. Його найвідомішим твором є «Skyspace» у горах Західної Австрії, оглядовий отвір споруди дозволяє спостерігати за красою вершини гори Біберкопф. Митець переконаний, що реакція людини на перебування у штучно створеному просторі може бути доволі непередбачуваною – від неймовірного захоплення до страху. Людина відчуває «гострий змістовий та стилістичний дисонанс, втрачає рівновагу та точку опору – і у цьому проміжку між очікуваним та дійсним отримує шанс доторкнутися до іншого стану свідомості, віднайти самого себе ... побачити справжні сни, з відкритими очима», відчути «внутрішнє світло» (Гагин, 2016).

Завдяки коливанням та усуненню дистанції між іронією та щирістю, цинізмом та оптимізмом, вигадкою і реальністю, здобули статус «метамодерних письменників» Д.Ф. Воллес («Нескінченний жарт», «Ліндон») й Х. Муракамі («Безбарвний Цкуру Тадзакі та роки його прощі», «1Q84»). Зокрема, твір Д.Ф. Воллеса «Нескінченний жарт» О. Стрельніков називає «твором-маніфестом» метамодернізму, що відображає «новий погляд на довколишній світ із тягарем повсякдення, іронії, реклами та нудьги» (Стрельніков, 2018). Схожу думку обстоюють й інші митці: «Практика осциляції або ж розгойдування спонукає до виникнення відчутного побічного ефекту – вона спричиняє розуміння того, що людина не пов'язана і не ототожнена ні з яким явищем. Але людська свідомість потребує точок опору, у протилежному випадку, коли вона не може ні ідентифікувати себе із зовнішнім явищем, ні спозиціонувати себе через якісь зовнішні речі («я юрист», «я люблю порядок» тощо), вона переходить в Іншу площину. Цинізм і відчуження постмодернізму в сучасному світі є надмірними, і маятник хитнувся в інший бік – у суспільстві прокинувся інтерес до вічних істин. І шлях індивідуальності – спостерігати за цими коливаннями, але не робити ці відхилення своїм простором. Перерости межі машини, яка керує історією» (Гагин, 2016).

Нівелювання культурних дисонансів між західною та східною традицією, прозорість меж між внутрішньою та зовнішньою політикою, «своїм» і «чужим», метанаративами японського менталітету й творчою свободою «національного письменника», пошук глибинної структури культурного коду, характеризують ідеологічне наповнення та оформлення творів Х. Муракамі (Дума, 2016). Метамодерністичні коливання між великими нарративами «можуть сприйматися й сприймаються як неповага до свого народу, загроза стабільності та безпеці своїй національній культурі» (Е. Дума), проте саме Х. Муракамі спромігся розвинути та поглибити поняття про глобалізацію до метафізичного, вказавши на «коливання між національними гносеологіями, які викликають у людства резонанс, осциляцію свого буття та буття Іншого, стан прагматичного романтизму, викликають симпатію до Іншого ... розуміння спільності Мови для кожного» (Дума, 2016).

Стрижневими параметрами самоідентифікації митця у метамодернізмі, на нашу думку, є робота з емоціями та технічна медіальність; чуттєвість і сентиментальність; співучасть творця та публіки; іронічність, наївність і нова щирість, та (і передусім) осциляція й багатовимірність.

Використання емоцій як медіатора взаємодії між митцем та публікою найкраще простежується у діяльності згаданих вище О. Еліасона й Дж. Таррела, а також П. Юіга та Т. Сарацено, чия творчість характеризується застосуванням різноманітних іммерсивних технологій, здатних спонукати до перетворення традиційного глядача у емоційного реципієнта, а емоцій – в енергетику. *Технічна медіальність*, збуджуючи осциляцію сучасної культури (від активної співучасті до повної апатії), реалізується шляхом поєднання новітніх технологій та медіа із емоційною безпосередністю глядача.

Чуттєвість і сентиментальність метамодерністичного дискурсу яскраво простежується в мистецьких проєктах Рьонкьо, про які мисткиня відгукується так: «Усі мої історії – про почуття, емоції та відчуття ... Я намагаюсь досліджувати ідеї – ніжності, любові, турботи, близькості та присутності, які видаються сьогодні недооціненними, хоча у житті від них залежить майже усе» (Гусев и Серова, 2016). Сентиментальність метамодерністичної чуттєвості дозволяє активізувати постіронію (між музикою та текстом), пісенність, простоту тощо. Так, Н. Хрущова переконана у тому, що культові музичні твори датського мінімаліста С. тен Хольта («Canto ostinato») та американського композитора Д. Ленга («Child» і «Sweet air») є своєрідним музичним маніфестом метамодерну. Пісенний твір видається універсальним текстом, який можна конвертувати у практично будь-який інструментальний варіант; слухати на концерті та у відеозапису; використовувати і як автономний об'єкт, і як фоновий; зупиняти та вмикати, коли забажається, адже «повторюваність та універсальність забезпечують миттєве входження людини в цей солодкий метамодерністичний тріп, який не має початку й завершення» (Хрущева, 2020).

Співучасть та акцентування на ролі споживача. Однією із головних ознак метамодернізму є активність особи у процесі споживання культурних благ та послуг, що пояснюється бажанням людини безпосередньо впливати на мистецький твір. Як наслідок – докорінна зміна авторської позиції як такої, що обмежується конкретизацією основоположних параметрів та культурного «тексту», набуває рис нестабільності та гіперефемерності (Kirby, 2006). У результаті, відбувається повне або часткове ототожнення споживача тексту із автором твору, «масове неавторське виявляється важливішим/складнішим/вишуканішим, ніж елітарне авторське» (Хрущева, 2020).

Якщо постмодернізм акцентував увагу глядача на видовищності (передусім, шляхом використання телебачення), то метамодернізм перетворив дії індивіда в обов'язкову умову існування культурного продукту. Найкраще інтерактивність споживача проявляється у теле- та радіопрограмах (голосування, дзвоник в ефірі, SMS-повідомлення, дописи на електронну пошту або у чатах), чії «тексти» безпосередньо залежать від позицій, думок і навіть фізичного втручання реципієнта. І саме активність адресата робить з певної телепрограми шоу, коли «глядач залучається до програми, пише її сегмент і потім виходить, повертаючись до своєї пасивної ролі» (Кирби, 2019). За таким самим сценарієм відбувається залучення особи в світ комп'ютерної гри, коли геймер самостійно створює, у визначених заздалегідь межах, культурний контент, внаслідок чого зміст гри, її сценарій та завершення розгортаються відповідно до бажань та дій конкретної людини.

Метамодерністичним культурним феноменом виступає й інтернет, головна риса якого полягає у можливості індивіда інтенсивно рухатися за самостійно обраними культурними стежками, вірячи при цьому в яскраву ілюзію індивідуального контролю, управління, безпосередньої залученості до культурного світу. «Якщо дії у постмодерні зводяться до читання, споглядання, слухання, то у метамодерністичну епоху вони зводяться до «потелефонувати, натиснути кнопку, сьорфити, сьорчити, свайпити й скачувати ... При цьому глядач відчуває себе неймовірно потужним та потрібним, натомість автор – у традиційному розумінні – або нівелюється до статусу того, хто встановлює параметри, з якими працюють глядачі, або стає непотрібним взагалі, винесеним за межі процесу» (Кирби, 2019). Видається закономірним, що в метамодерністичну епоху популярності набувають реаліті-шоу, «магазини на дивані», вікторини, мильні серіали, інтерактивна порнографія, фанфіки, коуби, блоги, інтернет-меми, що сприймаються як арт-об'єкти або ж імпровізовані спектаклі. Як зазначає Н. Хрущова, «якщо постмодернізм рефлексував небувалу кількість інформації, то

метамодерн рефлексує неймовірну швидкість її поширення: метамодерн виникає не просто в епоху Інтернету, але в епоху швидкого, доступного всюди Інтернету, Інтернету тотального» (Хрущева, 2020).

Наївність та нова щирість, основною заповіддю яких є подолання всепоглинаючої іронії та пошук нових (або відродження старих) людських цінностей, таких як любов, дружба, вірність тощо» (Стрельников, 2018), а з ними – вразливість, чуттєвість, відкритість... Метамодернізм – це невимовна туга за знеціненими життєвими сенсами (Хрущева, 2020), а «наша вразливість – ціна, яку потрібно заплатити, щоб знову знайти в собі людське і відродити віру в світ» (Стрельников, 2018). А. Морозов переконаний у тому, що метамодерністична іронія є відчайдушними свідомими зусиллями, спрямованими на виявлення особистісної духовної глибини (Морозов, 2019, с.238-249).

Осциляція та багатовимірність як основоположні ознаки метамодернізму, що призводять до нівелювання межі між казкою і реальністю, раціональним та міфологічним, трансцедентним та іманентним, добром й злом (кінотвори «Ворон», «Острів проклятих», «Початок», «Піна днів», «Вона»). Прикладом такої осциляції є гра «Pokemon GO», яка «розгойдує/осцилює геймера у віртуалі та реальності, поєднує, не поєднуючи, реальність і віртуальність, наповнює пустелю реального та спустошує реальність пустелі, долучає, не долучаючи до гри (якщо це можна назвати грою) випадкових свідків, які водночас долучаються, не долучаючись, і, не долучаючись, долучаються; локації (сама архітектура стає дієвою, вона осцилює в а-топічному метаксисі), тобто весь простір тут-там-ніде стає грою, наповнюючись неіснуючим існуванням» (Мірошниченко, 2017, с.109–117).

Висновки та перспективи подальшого вивчення. Можемо стверджувати, що метамодерністичні культурні практики характеризуються множинністю стратегій відображення світу та його сприйняття. Проте, вони мають й дещо загальне – потяг до метамодерністичного розхитування між протилежними позиціями (осциляція): вияву космічних законів у земному житті, утаємниченості у звичному й повсякденному, невідомого в знайомому, новизни в старому.

Метамодерністичний теоретичний дискурс характеризується сумішшю різних напрямів наукових пошуків – культурологічних, мистецтвознавчих, соціологічних, філософських, психологічних. З одного боку, метамодернізм звинувачують у маргінальності охарактеризованих явищ і спекулятивних філософствуваннях (Морозов, 2019, с.244), нестійкості та поняттєвій ефемерності (Хрущева, 2020), що не забезпечили змістового обґрунтування сутності метаісторичності, метаефекту й метаглибини культурного процесу сучасності; з іншого – звеличують за потяг до індивідуальності, духовного аристократизму, творчої моралі як духовного одкровення (Гагин, 2016).

Здійснене дослідження не обмежує кола наукової проблематики, навпаки – закликає до актуалізації дискусії навколо теоретичних та практичних питань, що очікують на нагальне висвітлення. Адже суттєві зміни в культурних практиках сьогодення доводять суттєві відмінності у сприйнятті людиною світу.

Бібліографічний список

- Аккер, Р. ван ден и Вермюлен, Т., 2019. Периодизация 2000-х, или появление метамодернизма. Перевод В. Липки. *Metamodern: журнал о метамодернизме*. [онлайн] Доступно: <<https://metamodernizm.ru/emergence-of-metamodernism>> (дата звернення 02 серпня 2020).
- Аккер, Р. ван ден, ред. 2020. *Метамодернизм. Историчность, Аффект и глубина после постмодернизма*. Москва: РИПОЛ классик.

- Вермюлен, Т. и Аккер, Р. ван ден, 2016. Заметки про метамодернизм. Перевод А. Есипенко. *Metamodern: журнал о метамодернизме*. [онлайн] Доступно: <http://metamodernizm.ru/notes-on-metamodernism/> (дата звернення 07 серпня 2017).
- Гагин, В., 2016. Постмодернизм спутал способ достижения цели с самой целью. *Stenogramme*. [онлайн] Доступно: <https://stenogramme.ru/b/the-hunt/metamodern.html> (дата звернення 12 листопада 2019).
- Гусев, А. и Серова, М., 2016. Метамодернизм – выход из здания суда? Интервью вел В. Гагин. *Metamodern: журнал о метамодернизме*. [онлайн] Доступно: <http://metamodernizm.ru/metamodern-interview/> (дата звернення 23 листопада 2019).
- Дубова, Ю., 2019. «Розділові»: метамодернізм по-українськи. *Pustoproject*. [онлайн] Доступно: https://pustoproject.com/literatura/rozdilovi_metamodernizm_po_ukrainsky/ (дата звернення 12 вересня 2020).
- Дума, Е., 2016. Харуки Мураками и метамодернизм. *Metamodern: журнал о метамодернизме*. [онлайн] Доступно: <http://metamodernizm.ru/haruki-murakami> (дата звернення 05 липня 2019).
- Кирби, А., 2019. Смерть постмодернизма и то, что после. Перевод С. Онасенко. *Metamodern: журнал о метамодернизме*. [онлайн] Доступно: <http://metamodernizm.ru/the-death-of-postmodernism/> (дата звернення 27 жовтня 2020).
- Мірошніченко, В., 2017. Метамодернізм, осциляція, інтерпеляція. *Культура України. Серія: Культурологія*, 55, с.109-117.
- Морозов, А., 2019. Осторожно, метамодерн: современность как зонтик и маятник. *Galactica Media: Journal of Media Studies*, 1(3), с.238-249.
- Стрельников, О., 2018. Ха-ха - мені сумно: як нова ширість змінює наше життя. *ЛітАкцент*, [онлайн] 26 лютого. Доступно: [http://litakcent.com/2018/02/26/ha-ha-meni-sumno-yak-nova-shhirist-zminyuye-nashe-zhittya/](http://litakcent.com/2018/02/26/ha-ha-meni-sumno-yak-nova-shirist-zminyuye-nashe-zhittya/) (дата звернення 11 жовтня 2019).
- Хрущева, Н., 2020. *Метамодерн в музиці і вокруг неї*. Москва: РИПОЛ класик.
- Чертыков, В., 2018. Метамодерн – новый способ смотреть на мир. *Частный корреспондент*, [онлайн] 11 февраля. Доступно: <https://newtonew.com/culture/wow-metamodern> (дата звернення 22 сентября 2018).
- Шнайдер, Е., 2011. Твоє емоційне майбутнє. Олафур Еліассон. *Artukraine*. [онлайн] 17 травня. Доступно: <https://artukraine.com.ua/ukr/a/tvoe-emocionalnoe-buduschaee--olafur-eliasson/#.X41FhNAzAMovokrug-nee/read/?page=2> (дата звернення 25 серпня 2018).
- Bunnell, N., 2015. Oscillating from a Distance: A Study of Metamodernism In Theory and Practice. *Undergraduate Journal of Humanistic Studies*, [онлайн] 1. Available at: https://d31kydh6n6r5j5.cloudfront.net/uploads/sites/111/2019/07/ENGL_Bunnell_FIN_AL.pdf (дата звернення 30 червня 2020).
- Franco, J., 2014. Why Actors Act Out. *The New York Times*. [online] 19 February. Available at: <https://www.nytimes.com/2014/02/20/opinion/james-franco-on-shia-labeoufs-recent-antics.html?pagewanted=all&r=3> (дата звернення 07 липня 2015).
- Freinacht, H., 2015a. 5 things that make you metamodern. *Metamoderna*, [online] 16 February. Available at: <https://metamoderna.org/5-things-that-make-you-metamodern/> (дата звернення 05 жовтня 2020).

- Freinacht, H., 2015b. You're not metamodern before you understand this. Part 1: Game Change. *Metamoderna*, [online] 11 March. Available at: <<http://metamoderna.org/youre-not-metamodern-before-you-understand-this-part-1-game-change/?lang=en>> (дата звернення 05 серпня 2020).
- Freinacht, H., 2015c. You're not metamodern before you understand this. Part 2: Proto-Synthesis. *Metamoderna*, [online] 15 March. Available at: <<http://metamoderna.org/youre-not-metamodern-before-you-understand-this-part-2-proto-synthesis-2/?lang=en>> (дата звернення 05 серпня 2020).
- Freinacht, H., 2017. Metamodern View of Science. *Metamoderna*, [online] 1 August. Available at: <<http://metamoderna.org/metamodern-view-of-science/?lang=en>> (дата звернення 03 травня 2020).
- Kirby, A., 2006. The Death of Postmodernism and Beyond. *Philosophy Now*. [online] Available at: <https://philosophynow.org/issues/58/The_Death_of_Postmodernism_And_Beyond> (дата звернення 09 вересня 2020).
- Turnen, L., 2015. Metamoderism: a brief introduction. *Notes on Metamodernism*. [online] Available at: <<http://www.metamodernism.com/2015/01/12/metamodernism-a-brief-introduction/>> (дата звернення 02 лютого 2019).
- Turner, L., 2011. Metamodernist Manifesto. *Metamodernism*. [online] Available at: <<http://www.metamodernism.org/>> (дата звернення 31 липня 2020).

References

- Akker van den. R. and Vermeylen, T., 2019. Periodizatsiya 2000-kh, ili poyavlenie metamodernizma. Translated by V. Lipka. *Metamodern: Metamodernism Magazine*. [online] Available at: <<http://metamodernizm.ru/emergence-of-metamodernism>> (Accessed 02 August 2020). (in Russian).
- Akker, R. van den, ed. 2020. *Metamodernizm. Istorichnost, Affekt i Glubina posle postmodernizma* [Metamodernism. Historicity, Affect and Depth after Postmodernism]. Moskva: RIPOL klassik. (in Russian).
- Bunnell, N., 2015. Oscillating from a Distance: A Study of Metamodernism In Theory and Practice. *Undergraduate Journal of Humanistic Studies*, [онлайн] 1. Available at: <https://d31kydh6n6r5j5.cloudfront.net/uploads/sites/111/2019/07/ENGL_Bunnell_FIN_AL.pdf> (Accessed 30 June 2020).
- Chertykov, V., 2018. Metamodern – novyy sposob smotret na mir [Metamodern is a new way of looking at the worl]. *Chastnyy korrespondent*, [online] 11 February. Available at: <<https://newtonew.com/culture/wow-metamodern>> (Accessed 22 September 2018). (in Russian).
- Dubova, Yu., 2019. «RozdilovI»: metamodernizm po-ukrainsky ["RozdilovI": metamodernism in Ukrainian]. *Pustoproject*. [online] Available at: <https://pustoproject.com/literatura/rozdilovi_metamodernizm_po_ukrainsky/> (Accessed: 12 September 2020). (in Ukrainian).
- Duma, Ye., 2016. Kharuki Murakami i metamodernizm [Haruki Murakami and metamodernism]. *Metamodern: Metamodernism Magazine*. [online] Available at: <<http://metamodernizm.ru/haruki-murakami>> (Accessed 05. July 2019). (in Russian).
- Franco, J., 2014. Why Actors Act Out. *The New York Times*. [online] 19 February. Available at: <https://www.nytimes.com/2014/02/20/opinion/james-franco-on-shia-labeoufs-recent-antics.html?pagewanted=all&_r=3> (Accessed 07 July 2015).
- Freinacht, H., 2015a. 5 things that make you metamodern. *Metamoderna*, [online] 16 February. Available at: <<https://metamoderna.org/5-things-that-make-you-metamodern/>> (Accessed 05 October 2020).

- Freinacht, H., 2015b. You're not metamodern before you understand this. Part 1: Game Change. *Metamoderna*, [online] 11 March. Available at: <<http://metamoderna.org/youre-not-metamodern-before-you-understand-this-part-1-game-change/?lang=en>> (Accessed 05 August 2020).
- Freinacht, H., 2015c. You're not metamodern before you understand this. Part 2: Proto-Synthesis. *Metamoderna*, [online] 15 March. Available at: <<http://metamoderna.org/youre-not-metamodern-before-you-understand-this-part-2-proto-synthesis-2/?lang=en>> (Accessed 05 August 2020).
- Freinacht, H., 2017. Metamodern View of Science. *Metamoderna*, [online] 1 August. Available at: <<http://metamoderna.org/metamodern-view-of-science/?lang=en>> (Accessed 03 May 2020).
- Gagin, V., 2016. Postmodernizm sputal sposob dostizheniya tseli s samoy tselyu [Postmodernism confused the way of achieving the goal with the goal itself]. *Stenogramme*. [online] Available at: <<https://stenogramme.ru/b/the-hunt/metamodern.html>> (Accessed 12 November 2019). (in Russian).
- Gusev, A. and Serova, M., 2016. Metamodernizm – vykhod iz zdaniya suda? [Metamodernism - the exit from the courthouse?] Interviewed by V. Gagin. *Metamodern: Metamodernism Magazine*. [online] Available at: <<http://metamodernizm.ru/metamodern-interview/>> (Accessed 23 November 2019). (in Russian).
- Khrushcheva, N., 2020. *Metamodern v muzyke i vokrug nee* [Metamodern in and around music]. Moskva: RIPOL klassik. (in Russian).
- Kirby, A., 2006. The Death of Postmodernism and Beyond. *Philosophy Now*. [online] Available at: <https://philosophynow.org/issues/58/The_Death_of_Postmodernism_And_Beyond> (Accessed 09 September 2020).
- Kirbi, A. 2019. Smert postmodernizma i to, chto posle [Death of postmodernism and what is after]. Translated by S. Onasenko. *Metamodern: Metamodernism Magazine*. [online] Available at: <<http://metamodernizm.ru/the-death-of-postmodernism/>> (Accessed 27 October 2020). (in Russian).
- Miroshnychenko, V., 2017. Metamodernizm, ostsylitsiia, interpeliatsiia [Metamodernism, oscillation, interpellation]. *Culture of Ukraine. Series: Culturology*, 55, p.109-117. (in Ukrainian).
- Morozov, A., 2019. Ostorozhno, metamodern: sovremennost kak zontik i mayatnik [«Look out! This is metamodern»: modernity as an umbrella and a pendulum]. *Galaktika media: zhurnal media issledovaniy*, 1(3), p.238-249. (in Russian).
- Shnaider, E., 2011. Tvoie emotsiine maibutnie. Olafur Eliasson [Your emotional future. Olafur Eliasson]. *Artukraine*, [online] May 17. Available at: <<https://artukraine.com.ua/ukr/a/tvoe-emocionalnoe-buduschae--olafur-eliasson/#.X41FhNAzaMovokrug-nee/read/?page=2>> (Accessed 25 August 2018). (in Ukrainian).
- Strelnikov, O., 2018. Kha-kha - meni sumno: yak nova shchyryst zminiui nashe zhyttia [Haha - I'm sad: how a new sincerity changes our lives]. *LitAktsent*, [online] 26 February. Available at: <<http://litakcent.com/2018/02/26/ha-ha-meni-sumno-yak-nova-shchyryst-zminyuye-nashe-zhyttia/>> (Accessed 11 October 2019). (in Ukrainian).
- Turner, L., 2015. Metamoderism: a brief introduction. *Notes on Metamodernism*. [online] Available at: <<http://www.metamodernism.com/2015/01/12/metamodernism-a-brief-introduction/>> (Accessed 02 February 2019).

Turner, L., 2011. Metamodernist Manifesto. *Metamodernism*. [online] Available at: <<http://www.metamodernism.org>> (Accessed 31 July 2020).

Vermuylen, T. and Akker van den, R., 2016. Zametki pro metamodernizm [Notes on metamodernism]. Translated by A. Yesipenko. *Metamodern: Metamodernism Magazine*. [online] Available at: <<http://metamodernizm.ru/notes-on-metamodernizm/>> (Accessed 07 August 2017). (in Russian).

Стаття надійшла до редакції 08.10.2020.

I. Petrova

IDENTIFICATION OF METAMODERNISM AS A CULTURAL PRACTICE

The article attempts to reveal the features of cultural practices of the metamodern era, to identify their fundamental features; to substantiate the peculiarities of human participation and empathy in the cultural process of modernity. The purpose of the scientific research was to describe the essence and analysis of the structure of metamodernism as a modern trend in the context of cultural practices. The basis for the methodology of the scientific study was the culturological approach, which allowed to substantiate the intertextuality of modern cultural practices in the context of metamodernism; to analyze a person's perception of cultural changes and those socio-cultural experiences that are defined by metamodernists as "oscillation"; "Read" the significant provisions of metamodernism in the context of the relevance of today's needs. It is noted that metamodernism as a special historical stage of cultural development (O. Dumitrescu, G. Freinacht, T. Vermuylen and R. van den Acker, H. Moraru), states radical changes in the modern world of culture (Metamodernism Historicity, affect and depth after postmodernism), Forming a "global mental paradigm"(N. Khrushchev). Based on the works of G. Freinacht, the characteristic features of the metamodernist worldview are revealed, in particular, an awareness of allergies; a belief in development and progress; an understanding of hierarchies; aiming at reconstruction; thinking "Both-And". Analyzed as "metamodernist" cultural and artistic projects by S. Labaf, N.C. Ronkyo and L. Turner; works of art by O. Eliasson and J. Tarrell; literary discoveries by H. Murakami and D.F. Wallace, others. It is proved that the core parameters of the artist's self-identification in metamodernism are work with emotions and technical mediality; sensuality and sentimentality; complicity of the creator and the public; irony, naivety and new sincerity, and (and above all) oscillation and multidimensionality. Emphasis is placed on the critique of metamodernism as a culturological concept, characterized by speculative philosophizing, conceptual dispersion, which are unable to provide meaningful substantiation of the essence of metahistoricity, metaeffect and metadeep of the cultural process of modernity.

Key words: metamodernism, culturology, cultural practices, oscillation, modernity, postmodernism, modernism.